

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้ประเทศกำลังพัฒนาต่างเล็งเห็นว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หรือการท่องเที่ยว ได้กลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ การท่องเที่ยวของประเทศไทยเอง ก็นับว่าเป็นภาคเศรษฐกิจที่ทำรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนสูงสุด อุตสาหกรรมหนึ่ง โดยสังเกตได้จากบัญชีเดินสะพัดซึ่งประกอบด้วยบัญชีดุลการค้าและบัญชีดุลบริการ ประเทศไทยมักขาดดุลบัญชีการค้าให้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปเสมอ แต่ประเทศไทยจะได้เปรียบดุลบัญชีบริการ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวซึ่งเป็นภาคที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทย ซึ่งจะเป็นตัวปรับบัญชีเดินสะพัดให้ดีขึ้น เป็นผลให้เศรษฐกิจอยู่ในระดับที่ดีมาโดยตลอด และยังช่วยสร้างเสริมความเจริญและการพัฒนาทั้งในระดับประเทศและระดับรากหญ้า จึงนับได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างสูงต่อประเทศไทย

ปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด คือการพัฒนาทางด้านระบบคมนาคมขนส่ง ความเจริญของเทคโนโลยีระดับสูงด้านการสื่อสารและความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศต่างๆ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้จากการติดตามความเคลื่อนไหวขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) พบว่าในปี 2543 มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกจำนวน 698 ล้านคน ก่อให้เกิดรายได้ 475 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยกระจายตัวอยู่ในทวีปยุโรป 403 ล้านคน ทวีปอเมริกา 129 ล้านคน และทวีปเอเชียและแปซิฟิก 111 ล้านคน ซึ่งประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจำนวน 9.5 ล้านคน ถือเป็นอันดับที่ 3 ในทวีปเอเชีย รองจากจีนและฮ่องกงตามลำดับ นอกจากนี้ องค์การการท่องเที่ยวโลกได้พยากรณ์ไว้ว่าเมื่อถึงปี 2563 (ค.ศ.2020) จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางระหว่างประเทศจำนวน 1,561 ล้านคน และใช้จ่ายเงินประมาณวันละ 5 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยนักท่องเที่ยวจากทวีปยุโรปจะเดินทางมากที่สุดประมาณร้อยละ 14 ของประชากร หรือทุกๆ 7 คน จะเดินทางท่องเที่ยว 1 คน ในขณะที่ทวีปเอเชียจะมีอัตราการประมาณ 100 คนจะเดินทางท่องเที่ยว 1 คน (สุวรรณชัย ฤทธิรักษ์, 2546: 1-2)

สำหรับประเทศไทยเองนั้น ถือได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งของโลกที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย น่าสนใจและมีชื่อเสียง ทรัพยากรการท่องเที่ยวดังกล่าวมีทั้งที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และทรัพยากรการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณี โดยทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งหลายเหล่านี้ได้กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีมิตร

ไมตรีของคนไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์สำคัญที่สามารถสร้างความประทับใจและช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับการท่องเที่ยวอีกด้วย

ในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น รัฐบาลและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยไม่ได้ให้ความสำคัญแต่เฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติเท่านั้น แต่ได้พยายามส่งเสริมให้คนไทยท่องเที่ยวภายในประเทศด้วย โดยเล็งเห็นว่าการท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourism) เป็นเครื่องมือทางนโยบายเศรษฐกิจและสังคมของรัฐ เป็นบริการและสวัสดิการทางสังคมที่รัฐพึงส่งเสริมและจัดให้กับประชาชน เป็นสิทธิมนุษยชนที่รัฐควรสนับสนุนตามนโยบายด้านการท่องเที่ยวของประชากรขององค์การสหประชาชาติ และเห็นว่าหากได้ดำเนินการการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างเหมาะสม จะเป็นแนวทางหนึ่งในการอนุรักษ์ที่สามารถช่วยพัฒนาโลกทัศน์ภูมิปัญญา และยกระดับความคิด จิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อแผ่นดินเกิด สร้างความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนในทรัพยากรและสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การขยายตัวอย่างกว้างขวางของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มองเห็นทั้งในมิติของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่เป็นกอบเป็นกำนี้ หากได้เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวไม่ แต่ยังเป็นดัชนีชี้วัดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมอีกด้วย เพราะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมสำคัญชนิดอื่นๆ ซึ่งหากขาดการวางแผนและการควบคุมดูแลที่เหมาะสมแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของชุมชนในทางที่เสียหายได้ เพราะไม่ว่าจะใช้งบประมาณสูงเท่าใดในการเที่ยวยา ก็ไม่สามารถทำให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวกลับไปอยู่ในสภาพเดิมได้อีกต่อไป ผลกระทบโดยตรงที่จะเกิดขึ้นคือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในแหล่งนั้นๆ จะไม่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาชื่นชมความงามได้อีกต่อไป ก่อให้เกิดการสูญเสียดังกล่าวเป็นจำนวนมากในแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น และจะส่งผลร้ายโดยตรงต่อประชาชนและผู้ประกอบการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นด้วยเช่นกัน

กระนั้นก็ตาม ผลกระทบด้านลบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็ไม่ได้เกิดขึ้นกับประเทศไทยเพียงประเทศเดียวเท่านั้น แต่ในหลายประเทศที่มุ่งเน้นให้การท่องเที่ยวเจริญเติบโตขึ้นในรูปของระบบเศรษฐกิจ เพื่อดึงเงินตราเข้าสู่ประเทศต่างประสบปัญหาเช่นกัน หลายประเทศจึงเริ่มตระหนักและหันมาให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น จากความสำคัญดังกล่าวส่งผลให้องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2545 เป็นปีท่องเที่ยวเชิงนิเวศนานาชาติ (International Year of Ecotourism 2002) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองอนุรักษ์, 2545: 4) โดยคณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Commission on Sustainable Development) ได้ขอให้หน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่ระดับรัฐบาล ตลอดจนภาคเอกชนทั่วโลกจัดกิจกรรมสนับสนุนขึ้น ในขณะที่องค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) และโครงการ

สิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ก็ได้ร่วมมือกันในการจัดเตรียมและประสานงานการจัดกิจกรรมต่างๆ ในระดับนานาชาติขึ้นในปีดังกล่าวด้วย

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม จึงได้ดำเนินนโยบายสองด้านควบคู่กันไป กล่าวคือการมุ่งสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้านหนึ่ง และการมุ่งพิทักษ์รักษาคุณภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ให้คงสภาพดีไปอีกรุ่นหรือพยายามยับยั้งให้เกิดความสูญเสียน้อยที่สุด และในฐานะสมาชิกขององค์การการท่องเที่ยวโลก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเองได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงคุณภาพของนักท่องเที่ยวแทนปริมาณนักท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนี้จะนำไปสู่การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ในการควบคุมมลพิษ รวมถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างครอบคลุมจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและความงดงามของธรรมชาติในระยะยาวต่อไป

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ที่เน้นด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ถูกกำหนดขึ้นอย่างชัดเจนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) และต่อเนื่องมาจนถึงฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) โดยให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกๆ ระดับ ทั้งด้านการวางแผนและการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและเกิดความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปลูกฝังจิตสำนึกและทัศนคติของการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดีมีคุณภาพให้แก่คนไทย เพื่อให้เกิดความรัก ความหวงแหนทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวของชาติ

ในส่วนของการฟื้นฟู อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์นั้นประกอบด้วยนโยบายดังต่อไปนี้ (สำนักงานวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540: 6-7)

1. รณรงค์เผยแพร่ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ให้มีจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม โดยใช้สื่อต่างๆ ที่มีอยู่ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนและเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ให้มีกลไกบริหารการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเฉพาะพื้นที่ โดยการจัดตั้งองค์กรในรูปคณะกรรมการที่มาจากภาครัฐบาล ธุรกิจเอกชนและประชาชนในท้องถิ่น ทำหน้าที่วางแผน กำหนดนโยบายและประสานการพัฒนา
3. นำมาตรการทางกฎหมายมาใช้อย่างจริงจัง ในการควบคุมอาคารและสิ่งปลูกสร้างเพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่อันเป็นของรัฐและการใช้ประโยชน์ในที่ดิน แม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ

4. สนับสนุนการดำเนินงานของภาคเอกชน ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใหม่ๆ เพื่อเพิ่มจุดดึงดูดความสนใจ นอกจากอาศัยแหล่งธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม เช่น การท่องเที่ยวทางน้ำ กีฬาและสุขภาพ เป็นต้น

ในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศและการพัฒนาการท่องเที่ยวไปในทิศทางที่ยั่งยืนนั้น ทรัพยากรมนุษย์ที่จัดเป็นเป้าหมายกลุ่มหนึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญมาโดยตลอดคือ กลุ่มเยาวชน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548: 29) เนื่องจากมีความตระหนักว่าในปัจจุบันปัญหาของการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งก็คือ อุปนิสัยการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทย ที่นำไปสู่การทำร้ายสภาพแวดล้อมและทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการบั่นทอนภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น นิสัยการท่องเที่ยวเฉพาะในช่วงวันหยุด การไม่จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่เปราะบาง หรือการเปลี่ยนแปลงตัดต่อวัฒนธรรมเพียงเพื่อมุ่งหวังต้อนรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนเราเป็นสิ่งที่ยากยิ่ง ต้องอาศัยช่วงเวลาอันยาวนานในการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการเสริมสร้างอุปนิสัยที่ดีตั้งแต่ยังเป็นเยาวชน จึงเป็นสิ่งที่สมควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเยาวชนคือ ความหวังของประเทศชาติในทุกๆ ด้าน แม้กระทั่งในเรื่องการท่องเที่ยว เพราะเยาวชนในต่างจังหวัดอาจเติบโตเป็นชาวมุสลิมที่รายล้อมแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นเจ้าบ้าน และเยาวชนในเมืองบางส่วนอาจเติบโตเป็นผู้ประกอบการ หรือเป็นนักท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นผู้มาเยือน หากเยาวชนไม่ได้รับการอบรมบ่มเพาะในเรื่องการท่องเที่ยวที่ถูกวิธี ในอนาคตเมื่อเยาวชนเติบโตขึ้น ทั้งเจ้าของบ้านและผู้มาเยือนก็ยากยิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงอุปนิสัยมาสู่การท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์และยั่งยืนได้

อีกปัจจัยสำคัญที่ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคำนึงถึงคือ เยาวชนเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงทั้งในด้านจำนวน การใช้จ่ายและลักษณะของการท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวระหว่างที่อยู่ในวัยศึกษา รวมถึงการท่องเที่ยวกับเพื่อนและครอบครัว กลุ่มเยาวชนจึงจัดเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี ยิ่งไปกว่านั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เล็งเห็นว่าเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า เป็นความหวังในการพัฒนาประเทศชาติ สามารถช่วยสืบสานความเป็นไทย และสามารถอบรมให้เกิดความรู้สึกอนุรักษ์สิ่งแวดลอมและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวได้ จึงมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนเพื่อช่วยพัฒนาให้เยาวชนมีกิจกรรมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาที่ถูกวิธี อันจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ บุคลิกภาพ จิตใจและการปรับตัวตลอดจนการส่งเสริมให้เยาวชนมีบทบาทในการอนุรักษ์ รวมถึงเผยแพร่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไปสู่นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นและสร้างเจตนาธรรมในการเป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพในอนาคตได้

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมถึงการได้รับความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองและสังคมให้

เจริญก้าวหน้าและร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ต่อไป รวมทั้งเป็นการขยายขอบเขตการดำเนินงานไปสู่เยาวชนในวงกว้างมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชน ในแผนการตลาดท่องเที่ยวปี 2547 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้จัดทำโครงการ “นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม” (Young Creative Traveler) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เยาวชนได้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้วยการเดินทางท่องเที่ยวทัศนศึกษาอย่างถูกวิธีและได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากการท่องเที่ยว
2. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวเยาวชนร่วมกันดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพสวยงามตลอดไปและร่วมมือกันในการต้อนรับนักท่องเที่ยวโดยการเป็นเจ้าบ้านที่ดี
3. เพื่อเป็นการดำเนินการตามนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการส่งเสริมพัฒนาและขยายผลกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในหมู่เยาวชนต่อไป
4. สร้างพฤติกรรมร่วมกันดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง มีโครงการเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน
5. เพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนจนถึงครอบครัว โดยเน้นให้เป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

สำหรับการคัดเลือกเยาวชนเพื่อเข้าเป็นสมาชิก โครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ที่ผ่านการอบรมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์พิทักษ์ท่องเที่ยวไทยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะถือเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ และเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 14-26 ปี โดยเยาวชนที่เข้าเป็นสมาชิกจะต้องร่วมทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม รักษามรดกและศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งต้องเดินทางท่องเที่ยวในประเทศอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง นอกจากนี้เยาวชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการจะได้รับบัตรนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีระยะเวลา 1 ปี โดยบัตรนี้สามารถใช้เป็นส่วนลดค่าที่พัก โรงแรม รายการนำเที่ยว อุปกรณ์การท่องเที่ยว เติมน้ำมัน อุปกรณ์การศึกษา ส่วนลดพิเศษร่วมกิจกรรมที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดขึ้น ส่วนลดค่าสมัครสมาชิก อสท. สิทธิพิเศษในการได้รับแจ้งข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และสิทธิร่วมแข่งขันเพื่อเดินทางไปดูงานด้านการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศและครอบคลุมถึงเป็นส่วนลดร่วมกับครอบครัวและเพื่อนในการร่วมเดินทางด้วย

จากการที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดทำโครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม มีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้กับสมาชิกโครงการ เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี สร้างจิตสำนึกที่ดีให้เยาวชนเป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพนั้น การศึกษาถึงกระบวนการสื่อสารและประสิทธิผลของโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ว่ามีการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูล สร้างการมีส่วน

ร่วม ความตระหนักและพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้แก่เยาวชนอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ นับได้ว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีความสำคัญ เนื่องจากผลของการวิจัยที่ได้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใฝ่ใจสิ่งแวดล้อมในระยะต่อไป และยังเป็นประโยชน์แก่โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนในด้านอื่นๆ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยต่อไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารของโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นสมาชิกโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาความตระหนักของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นสมาชิกโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ในการเป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ไม่ทำลายแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม
4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นสมาชิกโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม ความตระหนัก และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นสมาชิกโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

ปัญหาคำถามการวิจัย

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีการดำเนินกระบวนการสื่อสารเพื่อการรณรงค์โครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมอย่างไร
2. เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นสมาชิกโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมอย่างไร
3. เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นสมาชิกโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมมีความตระหนักในการเป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ไม่ทำลายแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอย่างไร
4. เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นสมาชิกโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมมีพฤติกรรมท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์อย่างไร
5. การมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับความตระหนัก และพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นสมาชิกโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมหรือไม่และอย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

1. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเยาวชนในการเป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ไม่ทำลายแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม
2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของเยาวชน
3. ความตระหนักมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของเยาวชน

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกของโครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเยาวชนอายุระหว่าง 14-26 ปี ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกของโครงการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 – 31 มีนาคม 2547 และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์

1. โครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม หมายถึง โครงการที่รับสมัครสมาชิกเยาวชนจากทั่วประเทศที่มีอายุระหว่าง 14-26 ปี โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เยาวชนมีการเดินทางท่องเที่ยวที่ถูกวิธี และมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยมีการดำเนินงานต่อเนื่องตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2546 – ธันวาคม 2548
2. สมาชิกโครงการ หมายถึง เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 14-26 ปี ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกโครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2546 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2547
3. กระบวนการสื่อสาร หมายถึง ขั้นตอนหรือเทคนิควิธีที่นำมาใช้ในการวางแผนการสื่อสารและการดำเนินการรณรงค์เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนกลวิธีที่ใช้ในการรณรงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร คือเนื้อหาสาระ ช่องทางการนำเสนอ สื่อที่ใช้ในการรณรงค์โครงการ
4. พฤติกรรมการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ความร่วมมือ ได้แก่ การเข้าร่วมงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การร่วมแสดงความคิดเห็น การเข้าถึงช่องทางการสื่อสารของโครงการ การร่วมในการตัดสินใจ การร่วมประสานงาน การร่วมในการวางแผน การร่วมเป็นผู้นำ ตลอดจนการเข้าร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พิทักษ์รักษาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

5. ความตระหนัก หมายถึง การมีความสำนึก เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์พิทักษ์รักษาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

6. พฤติกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ของสมาชิกโครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม หลังจากที่ได้มีส่วนร่วมในโครงการ โดยมีการปฏิบัติตนเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ไม่ทำลายทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีการเผยแพร่ความรู้ให้กับบุคคลอื่นด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานด้านการสื่อสารเพื่อการรณรงค์ ของโครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนต่อไป

2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ความตระหนักและพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ของเยาวชนมากำหนดเป็นนโยบายและแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปของโครงการนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม